

Maija Korpela

CROSS CULTURAL COORDINATOR –hanke 2009-2011

Väliraportti elokuu 2009 – jouluku 2010

YLIVIESKAN SEUTUKUNTAYHDISTYS ry.

Projektit

Tammikuu 2011

1. Hankkeen toteuttajan nimi

Ylivieskan Seutukuntayhdistys ry, projektijohtaja seutujohtaja Timo Kiema @ysk.fi, www.ysk.fi

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

Cross Cultural Coordinator – hanke kotouttamis-, organisointi- ja verkostoitumistyöhön

Toimintaryhmässä diaarinumero 38/103–2009

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen diaarinumero 840/3570–2010

Päätösnumero 11864

ELY-päätöksen hankenumero 9375

3. Yhteenveto hankkeesta

Big picture

Eduskunta, hallitus ja ministeriöt tahtovat, että Suomi pysyy merkittävien kansakuntien joukossa, se on tärkeää jo valtion koon, sijainnin ja perinteisen itä-länsi-välittäjäaseman takia. Suomi on ja Suomesta halutaan kansainvälinen ja kilpailukykyinen maa ja siihen satsataan mm. kouluttautumisen kautta. Suomalaisten opiskelijoiden kansainvälistymisen ja osaamisen edistämiseksi erilaiset vaihto-opiskeluun liittyvät tukitoimet ovat olleet tarpeen. Siten suomalaisten pääsemiseksi ulkomaiseen yhteistyöoppilaitokseen edellytyksenä on ulkomaalaisten opiskelijoiden pääseminen vastavuoroisesti suomalaiseen oppilaitokseen ja sitä kautta mahdollistuu suomalaisten kotikansainvälistyminen ulkomaalaisopiskelijoiden kautta Suomessa.

Kilpailukyvyyn ja kansainvälisyyden edelleen kehittämiseksi päätettiin englanninkielisistä koulutusohjelmista, jotka tarkoitettiin aluksi suomalaisopiskelijoille ponnahduslaudaksi maailmalle mm. viennin ja tuonnin palvelukseen. Korkeakoulutus on ilmaista suomalaisille ja haluttua pääomaa. Ulkomaiset oppilaitokset perivät puolestaan koviakin lukukausimaksuja. Tällä hetkellä Suomessa on ulkomaalaisia opiskelijoita erityyppisissä oppilaitoksissa ja lehtitietojen mukaan opetukseen käytetään 57 miljoonaa euroa vuodessa, josta ei peritä korvausta ainakaan vielä (ulkomaalaisille suunnattujen) lukukausimaksujen muodossa. Opiskelijoiden työllistymiseen ei kiinnitetä riittävän vakavaa huomiota ja opiskelijoiden oletetaan valmistuttuaan lähtevän kotimaahan. Enimmäkseen kyseessä on eräänlainen humanitaarinen työ tällä hetkellä. Jos koulutuksen tavoitteita käännetään ja tämä koulutettu, joustava, itsenäinen, eteenpäinpyrkivä, potentiaalinen väki jääkin Suomeen töihin, he olisivat mukana kehittämässä ja perustamassa yrityksiä, työllistämässä ja pitämässä Suomea kartalla.

Samanaikaisesti Suomesta loppuu työvoima kun suuret ikäluokat siirtyvät eläkkeelle. Tässä suhteessa tilanne Pohjois-Pohjanmaalla on suotuista korkean syntyvyyden takia. Suorittavan työn tekijöistä on jo pulaa täälläkin. Samalla suomalainen palkkataso on ammatiliittotoiminnan seurauksena jo sellaisella tasolla, että suomalaisyrityksetkin siirtyvät ns. halpavalmistusmaihin edullisempien kustannusrakenteiden takia. Suomi on hyvinvointia jakaessaan kilpailemassa itseään hintasodassa ulos kansainvälisestä kehästä.

Valtionhallinnon tahtotila ja kansainvälistymisstrategiat jalkautetaan maakuntiin mm. koulutusverkostolla, ulkomaalaisopiskelijoille suunnatuilla koulutusohjelmilla, jolloin he opintojensa aikana kotoutuvat ja integroituvat

opiskelu­paikkakunnalleen, oppivat kielen ja ovat siten Suomessa tunnustettuine taitoineen haluttuja kuntalaisia tai kaupunkilaisia, mikäli asenneilmasto on sopivan kansainvälinen. Paikkakunnat, jossa oppilaitos suomalais­opiskelijoi­neenkin ja henkilö­kuntineen sijaitsee, kasvaa ja kehitty­y asun­tojen, palvelujen, liikenne­yhteyksien tarpeiden lisääntyessä ja yrittämisen ja innovaatioiden tms. kasvaessa. Koulutus­paikkakunnalla on kasvukeskukse­na imua monella tavalla. Samalla koulutus­paikkakunta on ulkomaalaisopiskelijan kotikunta ja vastaan tulee tilanteita, jolloin kotikunta joutuu maksumiehiksi isoillekin summille erityisesti terveyden­hoidon ja erityissai­raan­hoidon tiimoilla.

Oulun eteläisen alueella on arvion mukaan yhteensä 105 ulkomaalaisopiskelijaa, jotka käyttävät omaa rahaansa keskimääri 500 € kuukaudessa vuokriin, elämiseen, liikkumiseen ja huvituksiin opiskelu­paikkakunnallaan (Ylivieska 70, KAM: Kalajoki 15, Haapajärvi 10, Nivala 10 (tarkistamattomia lukuja)). Pelkästään Ylivieskan kohdalla tämä tarkoittaa vuoden aikana (toisin suurin osa lähtee pois Ylivieskasta työn perään kesäkuukausina mutta toisaalta osa käyttää enemmän kuin 500 € kuukaudessa) $70 \times 500 \times 12 = 420\,000$ vuodessa $\times 5$ vuotta (opintopistekertymävaatimus on 40, joka tarkoittaa 6 vuotta) = 2.100.000 €. Jos tämä raha saadaan jäämään Ylivieskan Seutukuntaan / Rieska- ja Keskipiste-leaderin ja Oulun Eteläisen vaikutusalueelle kertautuneena KAM:n ulkomaalaisopiskelijoiden määrällä ja vielä tuonnempana verorahoina ja työnä, kenelläkään ei luulisi olevan valittamista.

Vastakkainasettelu on pitkän päälle huonoa ja kärjistää mm. poliittisia kannanottoja kunnassa ja heikentää turvallisuu­ta kaikkien asianosaisten kohdalla. Cross Cultural Coordinator –hanke perustettiin tiedottamista varten sekä ulkomaalaisopiskelijoiden suunnattujen palvelujen järjestämiseksi ja niiden pysyttämiseksi alueella niin, että ulkomaalaisopiskelijan on tänne hyvä jäädä.

Taloushistorian valossa siirtolaisuus on kaventanut globaaleja palkkaeroja ja nostanut ansiotasoa lähtömaissa. Nykyään kehitysrahoitusta suuremmaksi arvioidusta maahanmuuttajien kotiin lähettämästä tuesta muistetaan Suomessakin sodanaikaiset Amerikan-paketit. Vastaanottajamaissa siirtolaisuus on kuitenkin paitsi tukenut vau­rastumista, myös lisännyt tuloeroja ja uhannut joidenkin alojen palkkakehitystä. Työväestö on historiallisesti esiintynyt sekä maahanmuuttajana että maahanmuuton vastustajana – joskus omasta siirtolaistaustastaan huolimatta. Toisaalta maahanmuuttajat ovat tuoneet merkittävän panoksensa eri maiden työväenliikkeeseen. Kulttuurin- ja perinteentutkimus on kiinnittänyt muuttoliikkeessä huomiota yksilön ja yhteisöjen suhteisiin, kodin ja kuulumisen tunteen merkityksiin ja arvojen ja normien välittymiseen siirtolaispolvien välillä. Kaikesta tästä on versonut monenlaista kohtaamisen, konfliktien, rinnakkaiselon ja yhteistoiminnan historiaa. (Sakari Saaritsa, Kirsi Hänninen ja Saara Pellander. Työväestö maahanmuuttajana 2011)

4. Raportti (yksityiskohtainen kuvaus)

Ulkomaalaiset opiskelijat ovat väliinputoajaryhmä, joka ei saa etuuksia kuin poikkeustapauksissa (ulkomaalainen on Kelan opintorahaoikeutettu jos henkilö on rekisteröity väestötietojärjestelmään Suomessa vakinaisesti asuvaksi ja Suomessa oleskelun syy on muu kuin opiskelu (esimerkiksi työs-kentely, perhesiteet tai paluumuutto)).

Kuitenkin ulkomaalaisopiskelijoiden integroituminen paikkakuntaan sisältää samoja kotoutuksen aineksia kuin pakolaisten, turvapaikanhakijoiden tai muiden maahanmuuttajien kanssa. Em. ryhmät saavat virallisten ohjelmien ja toimijoiden kautta taloudellista tukea ja koulutukseen / työllistymi-seen liittyvää apua, tukea ja ohjeita, tietoa ja neuvontaa.

Ulkomaalainen tutkinto-opiskelija tulee tänne omasta halustaan, hänen oletetaan olevan yhtä itse-näisen kuin suomalainen ja löytävän etsimänsä asian, palvelun tms. Hän käyttää ilmaista koulutus-ta, on karkas osoittamaan virheitä ja puutteita, on yritteliäs ja joustava. Hän saattaa olla tietämä-tön ja ennen kaikkea kokematon suomalaisen työelämän koukeroissa ja saattaa joulua kärsimään siitä taloudellisesti.

KPAMK:n Ylivieskan yksikön ulkomaalaisopiskelijat tarvitsevat apua asettumisessaan Ylivieskaan ja apua suodaan alueen ja oppilaitoksen markkinointia silmälläpitäen. Ulkomaalaisopiskelijat jäävät maahanmuuttajille suunnattujen palvelujen ulkopuolelle, joten Pohjois-Pohjanmaan ja Oulun Eteläisen alueen kansainvälistymisestä tiedottamiseksi ja kansainvälistymisen nopeuttamiseksi aloitettiin hanke, jonka tavoitteena on saada alueen asenneilmapiiri ja yhteistyöverkostot siihen tilaan, että mahdollisuu-det eivät jää käyttämättä. Ulkomaisten opiskelijoiden, tutkijoiden ja työntekijöiden määrä on kasvussa valtakunnallisesti, joten tilanteeseen on hyvä varautua Pohjois-Pohjanmaallakin. Osaamisen ja yritys-toiminnan kehittäminen kansainväliseen suuntaan vaatii ajatuksia jo nyt, satsauksia ja vuosikymmenen aikajänteen.

Toisen asteen oppilaitosten mukaantulo on perusteltua kansainvälisen asenteen varmistamiseksi; ruo-honjuuritasolta asenne leviää laajemmalle; kotiin, kouluun, opintoihin, työpaikoille jne.

4.1 Hankkeen tavoitteet

Ohjausryhmässä 5.2.2010 päätettiin CCC-hankkeen korimallista, jossa

- 1. kori on asumiseen liittyvät asiat,**
- 2. korissa ovat suomen kielen oppimiseen liittyvät asiat,**
- 3.korissa ovat työllistymiseen tähtäävät asiat ja**
- 4.korissa ovat tiedottamiseen ja verkostoitumiseen liittyvät asiat.**

Tämä jako tehtiin hankkeen moninaisten tavoitteiden keskinäisen tärkeysjärjestyksen sekä hankkeen punaisen langan hallinnoimiseksi. Ohjausryhmän kokouksiin projektipäällikkö antaa raportin painopis-teittäin sekä harkitsee käytettäväksi kolmen korin luokittelua: ykköskori; hankkeessa hoidettavat asiat

kuntoon, kakkoskori; hoidetaan, mikäli ykköskorin asiat on saatu hoidettua ja kolmoskori ja neloskori hoidetaan hankkeessa vain siinä tapauksessa, että jää aikaa.

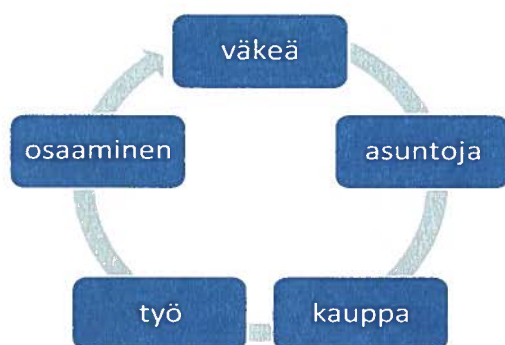
Kansainvälistyminen ja sen haltuunotto järjestämällä asumiseen, suomen kielen opiskelun, työ- ja työharjoittelupaikkojen kautta integroitumista puolin ja toisin niin, että opiskelija tai luennoija tai tutkija tai työntekijä tai yrittäjä jää paikkakunnalle. Tiedottaminen, verkostoituminen yhteistyökumppaneiden kanssa ja sähköisten palvelujen hyödyntäminen ovat myös tärkeällä sijalla aktiivisen tiedonhaun tai -vaihdon eli benchmarkingin ohella.

4.1.a Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Visio 2020

Hyvinvoiva Oulun Eteläisen alue, jonne on helppo tulla ja asettua ja jonka asenneilmasto on myönteinen. Alueella on toimivat verkostot, kielitaitoinen henkilöstö eri organisaatioissa, toimivat järjestelmät, toimiva tiedonkulku. Maantieteellisesti strateginen alue, joka palvelee innovatiivisesti tutkimuksen ja kehityksen kautta sekä Perämerenkaaren että etelään suuntautuvan kaupankäynnin ja yhteisyrityksien kautta hyödyntämällä aktiivisesti oppilaitoksissa opiskeleita ulkomaalaisopiskelijoita sekä muita maa-hanmuuttajaryhmiä.

Alue	asukkaita	ulkomaalaisia 2%	toteutunut
Pohjois-Pohjanmaalla	394 478	7890	
Ylivieskan Seutukunta	14 064	876	341*
Nivala-Haapajärven Seutukunta	30 464	609	217*
Haapavesi-Siikalatvan Seutukunta	15 245	305	84*
yhteensä		1790	642
*ulkomaalaisopiskelijaa ei tilastoida asukkaaksi tai työttömäksi työnhakijaksi			
Lähde: lokakuussa 2010 päivitetty ao. toimijoiden www-sivut sekä Kalajokilaakso-lehti 1.9.2010			

Mitä paremmin työ, asuminen ja palvelut ovat järjestettyinä, sitä paremmin alue / kaupunki / kunta vetää uusia asukkaita ja osaajia.

Jos Pohjois-Pohjanmaalla olisi liki 8000 tuhatta ulkomaalaista osaajaa, alue olisi kutsuva esim. ulkomaalaista yrittäjää, yritysosaakasta, tutkijaa, kehittäjää, sijoittajaa tms. ajatellen.

Mistä meillä Suomessa yleensä on pulaa, niin yritysideoista ja keksinnöistä. Ulkomaalaiset ovat siksi erilaisuudessaan rikkaus; uusi näkökulma tuottaa uusia ideoita.

Missio2020

Vuoteen 2020 mennessä toiminnassa on punainen lanka ja kansainvälistymiseen tähtäävässä tekemisessä on harkittu tavoite. Oulun Eteläisen kunnissa, seutukunnissa ja oppilaitoksissa

- tiedotustoiminta on keskitettyä ympärivuotista toimintaa
- väestöstä vähintään 2 % on ulkomaalaisia
- reagoidaan ajoissa työvoimapulaan ulkomaalaisia rekrytoimalla
- kansainväliset kulttuurivaihdot ovat tarjolla
- maahanmuuttajille on tarjolla räätälöity kotoutusohjelma
- vieraiden kulttuurien perehdytysopas ja tiedotus kantaväestölle
- on vähintään kaksi isoa kansainvälistä tapahtumaa/vuosi
- kansainvälinen toiminta on organisoitua, koordinoitua ja mitattavaa
- kansainvälinen toiminta sisältyy talousarvioon
- kansainvälinen toiminta sisältyy kuntastrategiaan
- Seutukunnan kansainvälistymiseen liittyvät rakenteet kuntoon 2 vuodessa
- KPAMK:ssa rakenteet entistä parempaan kuntoon hankkeen aikana
 - ulkomaalaisten luennoitsijoiden ja opettajien voimakas lisäys 2. ja 3 asteella
 - tutorjärjestelmän herättäminen / luominen
 - harjoitteluinsinööri / opinto-ohjaaja lobbaukseen ja opintososiaaliseen toimintaan
 - strateginen päätös siitä, miten voimakkaasti KPAMK:n Ylivieskan yksikkö ajaa ulkomalaisopiskelijoiden Ylivieskaan / seudulle integroitumista ja / tai jäämistä vai keskittykö vain opetukseen.

Mission tavoitteet on osittain kopioitu Kaustisen kansainvälisyys strategiasta 2007-2015 ja professori Jorma Rantasen strategiasta ”Keski-Pohjanmaan, Pietarsaaren ja Oulun Eteläisen alueen korkeakoulu-rakenteen kehittäminen”

Liian usein mielikuva ulkomaalaisesta Suomessa liittyy voimakkaasti vähäosaisuuteen, varattomuuteen, rikollisuuden lisääntymiseen niin, että kantaväestön edustaja on uhri, toiseuteen ja tavalla tai toisella ”vääryyteen” kun verrataan ”oikeaan” suomalaiseen. Jos ajatus olisikin varakas, toimiva osaja, joka antaa enemmän kuin ottaa, maksaa veronsa, on ”kunnollinen”, jne. tilanteen ulkomaalaisen vastaanotossa ja hyväksyttävyydessä voisi olla toinen. Kun kaikki sosioekonomisen rakenteen osa-alueet ovat edustettuna, silloin mielikuva muuttuisi, tosin pitkällä (10 vuotta?) aikavälillä.

Alueen ollessa kutsuva ja asenneilmastoltaan yhteistyöhaluinen, vetovoima vetää juuri parasta ainesta alueelle. Tämän kutsun pitäisi näkyä aluemarkkinoinnissa nettisivuilla kissankokoisin kirjaimin valti-onhallinnon sivuilta kuntamarkkinointiin saakka.

Vielä on muistettava se tosiasia, että nykyiset suomalaiset ovat pääosin maahanmuuttajien jälkeläisiä, kunhan mennään riittävän kauas historiaan. 40- ja 50-luvuilla kansa hitsautui yhteen yhteisine tavoitteineen. Niin käy nytkin, kunhan tarkastelun aikaväli on riittävä.

Tällä hetkellä Pohjois-Pohjanmaalla tuntuu, että täällä ollaan enemmän passiivisia vastaanottajia kuin aktiivisia rekrytoijia. Nyt olisi herättävä toimintaan, koska nyt on sen aika. Toiminnot järjestetään, asianmukaiset tahot vastuutetaan ja toivotetaan saapujat tervetulleiksi.

Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto on vain yksi pieni osa siitä virrasta, mikä pitäisi suuntautua Pohjois-Pohjanmaalle. Ennen kuin valtionhallinto todennäköisesti velvoittaa kunnat pakolaisten vastaanottoon, olisi hyvä toimia aktiivisesti niin, että täällä olisi osa väestöstä ns. parempiosaisia, jotka puolestaan toimisivat roolimalleina vähäosaisemmille vastasaapuneille.

Arvot

Avoimuus, suvaitsevaisuus, luovuus, oikeudenmukaisuus, tuloksellisuus, turvallisuus ja kestävä kehitys.

Strategiset keinot

CCC-hankkeessa painotus on nimenomaan tekemisessä, jolloin läheinen yhteistyö strategioiden luojien ja kirjattujen strategisten tavoitteiden kanssa on välttämätöntä niin, että strategiat muuttuvat eläviksi käytännöiksi. Tiedotus ja verkoston synnyttäminen yhdessä niin, ettei olisi monta erillistä toimijaa, vaan samalla palvelulla erilaisia tarvitsijoita, jolloin hyödynsaajien määrä moninkertaistuisi. Jäykkä kustannus-hyöty-ajattelu on unohdettava, on aloitettava uusimuotoinen harkittu tulevaisuuteen suuntaava työ. (Esimerkiksi vaikuttaminen ministeriötasolla, on näytettävä / osoitettava säästökohteet, Työministeriö rahoittaa Mamu-koulutusta ja OPM rahoittaa ulkomaalaisopiskelijoiden (kotoutumis)koulutusta suomenkielen kursseilla. Vaikka tavoitteet ovat samat, silti ryhmät koulutetaan erillään ja kustannukset tuplautuvat.)

Pohjois-Pohjanmaan kansainvälistymisstrategian mukaisesti korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden osuutta kasvatetaan. Ulkomaalaisten / maahanmuuttajien määrä tulee kasvamaan. Oulun Eteläisen alueella on KPAMK:n Ylivieskan yksiköllään 3.asteen koulutuspaikkakunta ja OAMK:n toimipiste Oulaisissa järjestää sairaanhoitajakoulutusta. Kalajokilaakson koulutuskuntayhtymä (KAM) järjestää alueen toisen asteen koulutusta keskitetysti. 14 071 asukkaan Ylivieska on Oulun Eteläisen alueen suurin kaupunkikeskus ja yksi voimakkaasti kasvavista uusista valtakunnallisista päämarkkina-alueista, jossa on n. 100 000 asukasta.

Ylivieska tarjoaa laadukasta koulutusta aina peruskoulusta yliopistotasolle, hyviä työpaikkoja ja markkina-alueen pohjanmaalaiskeskuksena erittäin kilpailukykyiset ja houkuttelevat kaupan palvelut. Viihtyisä kaupunkiympäristö, lyhyet välimatkat ja meren ja Kalajoen matkailukeskittymän läheisyys, monimuotoiset ja väljät asumismuodot leimaavat kaupungin ilmettä. Nämä kaikki ovat alueen veto-voimatekijöitä, joita yhtä aikaa eteenpäin vietyinä takaavat alueen elinvoiman ja kasvun.

Rieska- ja Keskipiste- Leader ovat alueen näkemyksellisiä toimijoita, jotka rahoituspäättöksellään ovat vahvasti tukemassa alueen kehittymistä. Palveluja järjestämällä, alueen kilpailukykyä ja markkina-arvoa lisäämällä, KPAMK:n Ylivieskan yksikön asema Kokkolan ja Oulun ohella korostuu. Samalla KPAMK on ammattikorkeakouluista kansainvälisin mitattuna ulkomaalaisopiskelijoiden suhteellisella määrällä. Kansainvälisyys on KPAMK:n painopistealueena toimintavuonna 2009 -2010. Oletettavasti korkeakoulutus tulee maksulliseksi, jolloin mm. Ylivieskan yksikön vetovoimatekijät joutuvat punta-riin ja silloin (ulkomaalaisille suunnatut) palvelut ovat avainasemassa. Kasvun ja kehityksen pyrki-myksillä näkyvin toimenpitein taataan entistä paremmin koulutetun väestön saapuminen ja jääminen alueelle ja kääntäminen Ylivieskan aluekeskuksen kehitys entistä muuttovoittoisemmaksi.

Kansainvälinen ja suvaitsevainen maakunta sekä maaseudun ja kaupungin vuorovaikutuksen maakunta ovat CCC-hankkeen teemoina samoin kuin Pohjois-Pohjanmaan kv-strategiassa. Näiden tukemiseksi pyritään yhteistyössä vahvistamaan eri toimijoiden välisiä verkostoja korostamalla kaikkien (ve-to)vastuuta. Yritys tai kaupunki, seutukunta tai oppilaitos ei voi yksin toimia vaan vuoropuhelu ja käy-tännön toimet ovat tarpeen.

Elinkeinot ja maakunnan kilpailukyky, osaaminen ja koulutus, hyvinvointi ja peruspalvelut, vetovoimaiset toimintaympäristöt ja uusien rakenteiden ja toimintamallien kehittäminen, nämä kaikki ovat CCC-hankkeen toimintasäteellä tavalla tai toisella. Hankkeen pääpaino on tekemisessä ja strate-gioiden jälkeen operaatioissa ja niiden järjestämisessä.

Pohjois-Pohjanmaan alueelle on alueen elinvoimaisena pitämiseksi saatava kaikkien sosio-ekonomisen rakenteen edustajia. Teollisuuden, kaupan, palvelujen jne. palvelukseen olisi hyvä saada kansainvälisiä osaajia, yrittäjiä olisi houkuteltava alueelle palvelujen ja toimivien järjestelmien kautta. Tähän liittyy näkyvä ja vaikuttava aluemarkkinointi laadukkaana markkinointimateriaalin avulla. Tässä CCC-hankkeessa ei kuitenkaan ko. aluemarkkinointimateriaalia tehdä, sitä varten ovat muut hankkeet ole-massa.

CCC-hanke osallistuu Pohjois-Pohjanmaan kansainvälisyysstrategian luomiseen ja toteuttamiseen omalta osaltaan herättämällä toimijoita ja yhteistyökumppaneita yhteisiin tavoitteisiin. CCC-hanke tukee Keski-Pohjanmaan Ammattikorkeakoulun kansainvälistymisstrategian ja sen tavoitteiden toteut-tamista yhdessä KPAMK:n ja sen Ylivieskan yksikön kanssa. Oulun Eteläisen alueen ja kaupunkien / kaupungin kotouttamisohjelmaan vaikuttaminen ja kansainvälistymiseen pyrkivien toimintojen luomi-nen ja toteuttaminen eri toimijoiden kanssa on CCC – hankkeen toimintaa.

Järjestelmän / rakenteiden suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä verkoston kanssa niin, että CCC-hanke kaikkineen on tarpeeton 2 toimintavuoden kuluttua.

Maaseudun Sivistysliitto / Menossa Mukana -hanke ja Haapaveden Opiston R.O.A.D. -hanke ovat lähimpiä yhteistyökumppaneita samansuuntaisin tavoittein. Uutena mukaan liittyy Maahanmuuttaja-asiamies – hanke, jossa käynnistetään maahanmuuttaja-asiamiehen toimintaa Oulun Eteläisen alueella kaikkien maahanmuuttajien asioiden eteenpäinviemiseksi sekä laaditaan Oulun Eteläisen monikulttuu-risuusstrategia. Sen tiimoilta voitaisiin laatia myös yleiskotouttamisohjelma seudullisin korostuksin, jos kaikki kunnat lähtevät ajatukseen mukaan.

4.1.b Hankkeen tavoitteet (tavoitteet, joihin juuri tämä hanke pyrkii)

Hankkeessa pyritään vaikuttamaan alueelliseen kehitykseen neljän painopistealueen kautta: 1) asumi-sen järjestelyt, 2) työharjoittelu, 3) suomen kielen opiskelu ja 4) aktiivinen käytännön työ ja tiedotta-minen ulkomaalaisten integroitumisen helpottamiseksi.

Kohderyhmänä

- ulkomaalaisopiskelijat ja -luennoitsijat
- kansainväliset tutkijat ja vierailijat (CENTRIA ja OEI)
- ulkomaalaiset vaihto-opiskelijat
- 2. asteen opiskelijat Oulun Eteläisen alueella
- KPAMK:n henkilökunta, tiedottaminen toimintojen kehittämiseksi entistä paremmaksi
- Kaupungin / kaupunkien / kuntien viranhaltijat ja työntekijät, tiedottaminen ja verkostoituminen palvelujen järjestämiseksi
- Valtion paikallisten laitosten viranhaltijat ja työntekijät, toimintojen sujuvoittamiseksi, palvelujen järjestämiseksi ja verkostojen välisen tiedottamisen toimimiseksi
- Alueen työnantajat / yrittäjät tiedottaminen ja verkostoituminen työpaikkojen ja opintoihin liittyvien töiden järjestämiseksi
- koulutusverkosto 2. ja 3. ja 4 aste tiedottaminen asenneilmaston kansainvälistämiseksi
- kantaväestö, tiedottaminen maaseudun ja kaupungistumisen raja-aidan madaltamiseksi ja turvallisuuden takaamiseksi

Hankehakemuksessa on mainittuna mm.

- laaja opiskelijoiden auttaminen elämisen alkuun vieraassa maassa ja kulttuurissa, esim. tulkkaus asuminen, asiointi, liikkuminen, harrastukset
- joustava ajankäyttö myös ns. virka-ajan ulkopuolella
- integroitumisen käytäntöjen järjestäminen, kehittäminen ja pysyttäminen Oulun Eteläisen alueen osaamisen ja yritystoiminnan kehittämisessä
- hankkeen tiedottaminen ja lobbaaminen ulotetaan myös 2. asteelle, koska sieltä kasvaa uusi (opiskelija)sukupolvi, jonka tietoisuutta kansainvälistymisestä ja sen merkityksestä lisätään, molemminpuolisen rasmin ennaltaehkäisy ja molemminpuolinen turvallisuus korostettuna
- tiedotusmateriaalia sähköisenä tms.
- verkostoituminen eri toimijoiden kanssa, mm. yritykset, viranomaiset, kaupungin tms. toimijat, oppilaitokset, palveluntuottajat jne.
- kotoutumisen / integroitumisen ja tiedottamisen jalkauttaminen (amk:n tutortoimintaan)
- tiedotus viranomaisille; poliisi, terveyskeskus, kaupunki
- palveluntarjonnan englanninkielisen esitemateriaalin kehittäminen yhdessä toimijoiden kanssa
- kaikki edellä mainittu on tärkeää alueen markkinointia ja kilpailuvaltti

Muualla valtakunnassa on ja on ollut kansainvälistymiseen liittyviä hankkeita, joten vastaavaa on tehtävää täällä Pohjois-Pohjanmaalla ja Oulun Eteläisen alueella. Aiheeseen liittyvä koonti

[http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/matto/home.nsf/files/Loppuraportti%20301210/\\$file/Loppuraportti%20301210.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/matto/home.nsf/files/Loppuraportti%20301210/$file/Loppuraportti%20301210.pdf)

4.2 Hankkeen toteutus

Hankkeen väliraportin toteutusaika on 17.8.2009 – 31.12.2010

Alueen, sen kaupunkien, yritysten, osaamisen tms. markkinoimiseksi ollaan mukana luomassa järjestelmää, joka palvelee ulkomaalaisopiskelijoita, tutkija-harjoittelijoita, tutkijoita, luennoitsijoita, vierailijoita tms. henkilöitä heidän asettuessaan seutukuntaan oleskelunsa ajaksi. Tulijalle on tärkeää tietää, missä asuu, mitä pitää ottaa mukaan tullessa, mihin varautua, suunnilleen odotettavissa oleva menoerät

jne. Tämä Ylivieskaan tällä hetkellä painottuva palveluajatus on palvelua, jolla me alueena / amk:na / kaupunkina erotumme.

Tiedottaminen ja erilaisten kansainvälisyyteen liittyvien tilaisuuksien järjestäminen / järjestelyissä mukana oleminen on eräs hankkeen painopistealue. Tällöin yritysten, kaupunkien, valtion laitosten, oppilaitosten jne. henkilökunta ovat hankkeen asiakkaita, toisen asteen oppilaitokset; lukiot ja ammat­ti­oppilaitokset, kuuluvat tiedottamisen piiriin.

Hanketta lähdettiin toteuttamaan heti alkusyksystä 2009 tosi toimin uusien Industrial Management - opiskelijoiden saapuessa Ylivieskaan. Englanninkielinen IM -koulutusohjelma alkoi v. 2007, joten tämä vuosikurssi oli jo kolmas saapujaryhmä. Tavallista projektin aloitusta; missio, visio, filosofia, strategia, markkinointimateriaali ja toteutus jne. ei ollut, vaan tarve välittömään toimintaan oli suuri ja vaativa. Aikaisempina opiskeluvuosina kerätty kotouttajan tietotaito tuli tarpeeseen. Nyt jälkikäteen ajateltuna kaikki aivotyö on tehty ohessa pääpainon ollessa yhä edelleen käytännön toimin­nissa. Hank­keelle oli / on ilmeinen tarve.

4.2.c Toimenpiteet 8/09 – 12/10

Asuntoasiat

Todella hyvä yhteistyö Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy:n kanssa sisältäen aloitteita ja ideoita mm. asumiseen ja toimintoihin. Lakisääteisten kaavakkeiden ja muiden dokumenttien käännöksiä englan­niksi esim. varoitus, vuokrasopimuksenpurkuilmoitus, tiedotus uusista käytänteistä, asun­tohakemuksen (PDF) kääntäminen englanniksi, englanninkielinen tiedottaminen ja suomalaisen nettihakemuksen täyttämiseksi/käyttämiseksi englanninkieliset ohjeet, jolloin asunnonhakeminen ulkomailta käsin on onnistunut (ajantasatieto), vastuu on siirtynyt opiskelijoille. Vuokra-asunnot Oy on tiennyt lähetetyn listauksen perusteella, ketkä ovat IM-opiskelijoita ja ketkä vaihto-opiskelijoita. Tämä tieto on vält­­tämätön mm. siksi että ne opiskelijat, joilla on ollut maksuvaikeuksia ja/tai muita laiminlyöntejä, on pys­tytty erottamaan joukosta parempaan tarkistukseen. Haastemies on jakanut useampia vuokrasopimuk­sen purkuilmoituksia ulkomaalaisopiskelijoille ja CCC-hankkeesta on oltu mukana sekä tulkkina että opiskelijan tunnistajana.

Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy:n tarpeisiin on tehty käännöksiä englanniksi ulkomaalaisopiskelijoille lähetettäväksi, mm. ohjeita järjestysthäiriötapauksissa, jätteisiin ja niiden lajitteluun liittyvää tiedotusta, muistutuksia ja ohjeita vuokranmaksusta, takuuvuokranmaksusta, sekä hoidettu avaimiin liittyviä teh­täviä. Asuntojen kuntoon ja varustukseen liittyvien tarkistusten yhteydessä CCC-hankkeesta on oltu mukana tulkkina ja tunnistajana.

Ulkomaalaisten opiskelijoiden ”kasaaminen” Havutie 2:seen ja Lehmustie 3:seen on käytännön vält­­tämättömyys, koska muualla olevat opiskelija-asunnot, joista Mutupolun ja Suksitien asunnot ovat suurimmaksi osaksi tarkoitetut perheellisille, lisäksi ovat hintavampia.

Yksi asukas / huone valtakunnallinen menettelytapa otettiin käyttöön 1.8.2010 alkaen, sen merkitys ulkomaalaisten opiskelijoiden määrään KPAMK:n Ylivieskan yksikössä jää nähtäväksi. Asiasta tehty selvitys valmistui toukokuussa 2010. CCC-selvitys poiki Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) aloit­teesta järjestetyn HERA-seminaarin, joka liittyi asumispalveluiden järjestämiseen erityisesti Metropolialueella ja asumispalveluiden erityismerkitykseen kilpailu- ja markkinointivalttina. Seminaarissa oli yhteinen näkemys siitä, että hyödynsääja eli oppilaitos ja kaupunki vastaavat asumispalveluiden järjes­­tämistä. Esimerkiksi Unkarissa käytännöllisesti kaikki vuokra-asunnot ovat kalustettuja ja vuokrata­so ei muutu vaikka asunto olisi tyhjäkin. OKM on tekemässä omaa selvitystään asiasta ja CCC-

selvityksessä esiintynyttä sosiaalista painotusta taloudellisen ja teknisen painotuksen ohella kiiteltiin merkittävänä lisänä kokonaisnäkemykseen.

Ylivieskan asuntotilanne muuttuu syksyllä 2011, kun liiketalouden yksikkö siirtyy Ylivieskaan. Tällä hetkellä (10/2010) Ylivieskassa on asuntopulaa ainakin vaihto-ehdoista. Pula johtuu mm. vanhustentalon remontista, joka valmistuu ensi syksynä. Ilmassa on ollut keskusteluja uuden nykyvaatimusten mukaisen opiskelija-asuntolan rakentamisesta kovalla rahalla. Toisaalta Ylivieskasta puuttuu ns. (yliopisto)kampusalue ja (opiskelija)asuntosäätiömuotoinen vaihtoehto.

Päätöksiä / päätösehdotuksia COU-kalusteiden ja muun välineistön hallinnasta ja hoidosta ja asuntojen siivouksista on siirtymässä tammikuussa 2011 kokonaan YTO:n vastuulle. Palaveri oli 31.5.2010, jossa YTO otti tehtävät vastatakseen.

Vartiointipalvelun käyttöönotto häiriöiden vähentämiseksi aloitettiin Vieskan Kiinteistöhuollon, Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy:n ja CCC-hankkeen yhteistuumin ja tiedotettu puolin ja toisin Havutiellä esiintyneen tarpeen mukaan.

CCC-hankkeesta on oltu mukana huonekalujen kokoamisessa, kantamisessa, varusteiden hankkimisessa, välittämisessä, pyykinpesussa, sekä siivoamisessa, koska likaista asuntoa ei voi luovuttaa uudelle tulijalle, se ei ole hyvää markkinointia. Lisäksi tilanteet kehittyvät niin nopeasti ettei ”virallinen koneisto” ehdi mukaan.

Ylivieskan kaupunki

Kansainvälistymisstrategiaan ja kotouttamisohjelmaan liittyen tiedottamista ja yhteyksien luomista kaupunginjohtoon ja -valtuustoon. CCC-hankkeen tavoitteista tiedotusta kaupungin eri toimipisteisiin, joista tärkeimpänä kaupunginjohtaja Asko Ojamäki (siirtyi eläkkeelle) ja Terho Ojanperä lokakuusta 2010 alkaen.

Kaupunginkirjaston kautta kansainvälistymiseen liittyvää yhteistyötä mm. Tiekkö-hankkeen alueella. Kirjaston selkokielen esite on tullut ja siitä on tullut ja siitä on tiedotettu IM-opiskelijoille.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallioon, terveyskeskukseen ja sosiaalitoimeen tiedottaminen ja verkostoituminen yhteistyökanavien luomiseksi, tiedottamiseksi molemmin puolin esiin tulleista tilanteista ja asioista sekä ratkaisujen löytämiseksi erityistilanteissa.

ELY-yhteistyö, kotouttamissuunnitelma ja pakolaisasiaan liittyvä yhteistyö

Yhteistyössä ELY-keskuksen, Kototyö-hankkeen, Maahanmuuttoasiamies-hankkeen, Muutoksessa mukana-hankkeen kanssa sekä Sievin kotouttamissuunnitelman rinnalla asiantuntijana. Seutuhallituksen Oulaisissa asiantuntijaesittelijänä pyynnöstä ELY-aloitteen mukaista pakolaisasiaa. CCC-hankkeessa tehty asumiseen ja kotouttamispalveluihin liittyvät toimet ovat suoraan sovellettavissa tilanteeseen, jos yksittäinen kunta tai seutukunta yhdessä ottaa alueelle pakolaisia. Ulkomaalainen kohtaa kotoutuessaan samoja kysymyksiä ja haasteita riippumatta nimikkeestä: ”pakolainen”, ”kiintiöpakolainen”, ”maahanmuuttaja”, ”turvapaikanhakija” tai ”opiskelija”.

Ylivieskan kotouttamissuunnitelma Hanna Määttä, Ylivieskan kaupungintalo, Pakolaisten vastaanotto-asiaa esittelemässä kaupunginhallitukselle.

Suomen kielen opetus

Kotouttamislakimuutos on tulossa kevään 2010 aikana, joka merkitsisi parhaimmillaan esim. suomen-kielen opetuksen yhdistämistä mamu – ja tutkinto-opiskelijoilla resurssien säästämiseksi. Siitä olisi hyötyä mm. IM-opiskelijoiden 1. syksyn opinnoissa, ns. liukuvassa aloituksessa. IM-koulutus ensimmäisen syksyn aikana on rakennettu joustavaksi, mutta opinnot lähtevät liikkeelle turhan vakavasti, jolloin uuden opiskelija saapuminen ”kesken” haittaa ryhmää ja opetusta.

Haapaveden Opiston rakentama kurssiohjelma on kokeilussa KPAMK:n Ylivieskan yksikössä ja sen ajatuksena on arkikielen käytön tehostettu opetus IM-opiskelijoille.

Työ(harjoittelu)paikat

Vastuu työpaikan hankkimisesta on tutkinto-opiskelijalla itsellään mutta mikään ei estä hakemisen tukemista. KPAMK:n käytänteisiin kuuluu opiskelijavierailut alueen yrityksissä.

Rekrytointi- ja uramessut suunnitellaan ja rakennetaan Ylivieskan yksikössä syksyn 2010 aikana opiskelijatyönä ja toteutetaan keväällä 2011, jossa työnantaja ja insinööriopiskelija kohtaavat tarpeineen. CCC-hanke on mukana ideoimassa ja järjestämässä yhteyksiä.

International Club-idea toteutetaan 4.3.2010 järjestetyn yritysten ja KPAMK:N Ylivieskan yksikön välillä järjestetyn keskustelutilaisuuden tuloksena. Seuraava kokoontuminen oli 18.toukokuuta 2010. IM-club toimintoihin on siirtynyt KPAMK:n Ylivieskan yksikön tehtäväksi. Clubin syyskuulle suunniteltu yhteiskokoontuminen Ylivieskan yrittäjien kanssa ELY -koulutuseminaarissa peruuntui osallistujamäärän vähyyteen. Asian tiimoilta on tehty aloitteita KPAMK:n suuntaan esim. KP:n yrittäjien keskuudessa tehtävä kysely kansainvälistymistarpeista. Asia on vierillä.

SEAMK:n ja OAMK:n kanssa verkostoituminen ja benchmarking edesauttaa yrittäjäyhteistyötä täällä, koska ko. oppilaitokset ovat yrittäjätyössään edellä. ”Meillä” on vähemmän ulkomaalaisopiskelijoita ja yrittäjäyhteistyömme horjuu, mutta meillä on paras tutkimus- ja kehitysosasto. Jospa me rakennettaisiin koalitio ja tarjoaisimme uudenlaisia vielä julkistamattomia yrityskuvioita.

Sytyke-työpaikka, kierrätys- ja jätteenlajittelua ajatuksen vienti opiskelijatyönä Venäjälle ja Viroon on vielä jalostumaton idea.

CCC-hankkeen jatkosuunnitelmat

Verkostoituminen

Verkostoitumistapaaminen Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maahanmuuttajatyössä toimivien kanssa ja yhteistyö Maaseudun Sivistysliiton Muutoksessa mukana -projektin ja Haapaveden opiston R.O.A.D.-hankkeen kanssa mm. vaikutuskanavien rakentamiseksi ja päällekkäisen työn karsimiseksi.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen benchmarking hyvien käytäntöjen käyttöön oton edistämiseksi soveltaen sekä kertaalleen tehtyjen virheiden välttäminen.

Aloite opiskelijoille suunnatun kahvilatoiminnan järjestämisestä useamman toimijan kanssa mm- KPAMK, COPSA, YTOL, 4h-järjestö, CCC-hanke, Settinetti, jne. jolloin aloitteita mm. VR:n suuntaan, joka on puolestaan palveluntarjoaja. Assan Piste-hankkeen hakemus jätettiin 4.5.2010. Assan Piste avajaiset olivat 13.9.2010 Rautatieasemarakennuksen ”toimitilassa”.

Työnantajien suuntaan aloitettava yhteistyö ja verkostoituminen: rekrytointi-tilaisuus, missä työnantajat ja opiskelijat kohtaavat, vireillä. Yritysvierailut opiskelijalobbauksen merkeissä.

Aloite oikeustieteelliseen viranomaisoppaan kirjoittamiseksi ja asiasisällön tarkistamiseksi, jotta saataisiin samat toimintaohjeet valtakunnallisesti. Oppaan sisällöt ja tähän mennessä tietoon tulleet epäkohdat on lueteltuina ja ne on viety eteenpäin oikeusaputoimiston kautta. Kysely samasta aihealueesta migrissä oli epätydyttävä.

Aloite oikeusministeriöön, jotta muuttavat ilmaisen oikeusavun kohtaa, jossa tarkistetaan avun tarvitsijan tulot; alle 5000 € pääomatuloilla saa ilmaisen oikeusavun. Ulkomaalaisopiskelijalla pitää olla saatukseen oleskeluluvan 6000 .€ tilillään hakuhetkellä ja sen jälkeenkin, koska poliisi tarkistaa tilitiedot keskinäisten tilisiirtojen estämiseksi.

Aloite Opetusministeriöön sekä oikeusministeriöön ulkomaalaisopiskelijalta vaadittavasta HIV-negatiivisesta todistuksesta.

Aloite Opetusministeriöön kotouttamiseen ja integroitumiseen liittyvästä palvelusta, joka suunnataan ulkomaalaiselle palvelun ja markkinoinnin nimessä ja jonka järjestää ja kustantaa hyödynsääja. HE-RA-seminaari ja OKM_n selonteko suosituksineen tammikuussa 2011.

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry:n ja Ylivieskan Yrittäjät ry:n ja erityisesti sen kansainvälisyys osion kanssa työharjoittelupaikkojen järjestymiseksi ja kansainvälisyyden eduista tiedottamiseksi.

ELY- Oulu yhteistyö, Kototyö-hanke, pakolaisten vastaanotto- asiakokonaisuus (seutuhallitukselle)

Yrittämiseen liittyvien selvitysten teko Uusyrityskeskus, TEM, ELY –Lappeenranta, Oulu Ulkomaalaisen yrittäjän polun edistäminen ja tasoittaminen.

SEAMK ja OAMK benchmarking, koska nämä oppilaitokset ovat kansainvälisyydessään vanhempia kuin KPAMK:n Ylivieskan yksikkö. Tietotaidon ja käytänteiden tutkimista ja vertailua päällekkäisen työn karsimiseksi.

VAMK ja HY erityisesti asumiseen sekä asumispalveluihin liittyvien käytänteiden benchmarkkaus

KPAMK

KV-tutorit mukaan vaihto-opiskelijan vastaanottoon evästyksin ja toimintatavoista tiedottamalla. Vastuu tutoreille tammikuussa 2010. Ohjausta ja neuvontaa edelleen. Kiinteä yhteistyö COPSA:n kanssa, joka vastaa koko KPAMK:n tutoroinnista.

Palaveri- ja tiedotus tutoropettajan, koulutusohjelmajohtajan ja opettajien kanssa toiminnassa.

Mediopuolen opiskelijoiden harjoitustyö esitemateriaalin kohdalla, opettaja mukana, tehtynä, markkinointiin liittyvä materiaali.

Opintotoimiston ja infokeskuksen kanssa kiinteä ja hyvä tiedotusyhteistyö puolin ja toisin.

Kysely hyvistä käytänteistä ja parannusehdotuksista on tulossa ja sen tuloksista tiedottaminen henkilökunnalla ja opiskelijoille, opiskelija Piia Mikkola.

COPSA Antti Pihkakoski ja Tanja Kupiainen. YTOL Tanja Rautiainen ja Susanne Saukko sekä Mikko Mitronen ovat olleet tehokkaasti mukana asumisjärjestelyjen siirtyessä Opiskelijakunnalle.

Käytänteisiin aloitteita ja niistä tiedottamista, mm. pysyvä tutorohjaaja, (vaihtuva) tutortoimija, työelämäyhteyksistä vastaava harjoitteluinsinööri tms. jne.

Vierailijoiden palveluissa yhteistyötä, markkinointia palvelun avulla.

KPAMK ei vuokraa asuntoja ympärivuotisesti Lehmustie 3:sta, jolloin vaihto-opiskelija järjestää nettiyhteytensä itse. Palvelun saaminen sosiaaliturvatunnuksineen kaikkineen on hidasta ja monivaiheista, jolloin vaara negatiivisesta markkinointiviestistä on suuri.

Hyvinvointiryhmän kokoontumisiin osallistuminen kutsuttuna.

Opiskelijat

Uusien ja edellisten vuosien ulkomaalaisten opiskelijoiden sekä vaihto-opiskelijoiden, vierailevien professoreiden, luennoitsijoiden ja tutkijoiden vastaanotto ja sen valmistelu, ohjaus ja neuvonta.

Käytänteistä, esim. asuminen, muuttoilmoitus, tiedottaminen erityisesti uusille opiskelijoille.

Työharjoittelupaikkojen etsimistä ja esittelyä mm. PPO, Leader-toimisto, Halpa-Halli, City-market jne.

Suomalaisten käytänteiden esim. asuminen, laskunmaksu, verokortti, opastaminen/selittäminen ja esittelyä.

Luento PP-esityksineen kaikille IM-ryhmille vuokralaisen velvollisuuksista, siivous, kunnossapito, pyykki, opiskelijan ilmoitusvelvollisuus häiriötilanteissa, jne.

Ovenavaus, kiinteistöhuoltajan tilaus korjaus- ja häiriötapauksissa, tulkkausapu.

Lainopillisen neuvonnan ja avun järjestäminen ulkomaalaisopiskelijalle, kun hän joutuu syystä tai toisesta lakiteknisten asioiden keskelle.

Haastemiehen apuna tulkkauksessa, kun toimitetaan virallisia tietoja, joka vaatii vastaanottajan kiittämisen.

Vartiointiliike-yhteistyö puolin ja toisin Havutie 2.sen hälytystapauksissa ja on-syytä-kiinnittää-huomiota – tilanteissa.

Pick-up –service siirtyi kv-tutorien järjestettäväksi syksyllä 2010 uusien IM-opiskelijoiden ja vaihto-opiskelijoiden osalta.

Kotikuntaoikeus-selvitys opiskelijoiden hyväksi. Maistraatit Raahessa ja Haapavedellä, edellyttää henkilökohtaista käyntiä.

Sairasvakuutus. suomalaiset yhtiöt eivät myönnä (nyt) sairastai muutakaan vakuutusta ulkomaalaiselle (opiskelijalle).

Mökkikirja opiskelijoille aineiston puolesta valmis.

Käsikirja toimijoille esim. opettajille aineiston puolesta valmis.

Vakava tulehdussairaus, kriisiryhmä, tiedotus KPAMK:n Ylivieskan yksikössä

Ylivieskan TK-yhteistyö, tiedotus ja yhteyshenkilönä toimiminen, samoin peruspalvelukuntayhtymä Kallio.

OYS-yhteistyö sairastapauksessa.

Ludocraft- peliprojekti / Jussi Väisänen 21.4.2010

Virtuaalisen cv-pohjan luominen, jota voisi laajentaa ammatinvalintaan.

Internet-piste kokoontumispaikaksi

Aloite opiskelijoille suunnatun nettipisteen järjestämisestä useamman toimijan kanssa, esim. KPAMK, COPSA, YTOL, 4H-järjestö, CCC-hanke, Settinetti ...

Erityisesti suomalaisten nuorten kohdalla uudentyypinen tiedotuspiste ja kokoontumispaikka, jossa mahdollisuus hyödyntää nettiä sekä luoda sosiaalisia verkostoja.

Informointi alueen palveluista, nähtävyyksistä ja mahdollisuuksista (turismi), kaupungin infopiste. (Ulkomaalaisella) opiskelijalla mahdollisuus työharjoitteluun, suomalaisen kulttuurin oppimiseen työnteon kautta, projekti- ja bisnesosaamiseen insinööriopintoihin liittyen.

Molemminpuolinen kulttuurillinen vuorovaikutus ja oppiminen esim. teemakuukausien avulla. Kansainvälistyminen ja siitä tiedottaminen.

Suunniteltu Nettipiste palvelumahdollisuuksineen tukee yhteisöllisyyttä, työllistymistä, tekemistä ja on luonteva tilaisuus monikulttuuriseen kohtaamiseen.

Assan Piste –hankkeen hankesuunnitelma jätettiin keväällä 2010, Ylivieskan Asemarakennuksen tila remontoitiin Seutukunnan kustannuksin kesällä 2010, yksityinen Cafe Pauliina aloitti toimintansa elokuussa 2010. Assan Piste –hanke piti avajaiset 13.9.2010, jonka jälkeen hankkeeseen tuli projektityöntekijä Aniko Fodor Allianssin kautta palkattuna. Aniko Fodor siirtyy hankkeen veovastuuseen 2011 alusta.

Viranomaistoiminta

Ulkomaalaisten opiskelijoiden kanssa asiointi on vakiintunut, lisääntynyt ja tietotaito on kasvanut.

Jokilaaksojen poliisilaitoksen kanssa järjestettiin 19.1.2010 yhteistyö- ja tiedotuspalaveri, jossa sovittiin mm. oleskelulupaan liittyvää tiedotusyhteistyötä. Koulutusohjelman esittely Poliisilaitoksella jakosikäytäntöineen, jolla saattaa olla vaikutusta pistekertymään oleskeluluvan hakuaikana.

Verotoimistossa saa hyvin palvelua englanniksi. Koska verotoimisto on valtion laitos Ylivieskassa, sitä kautta on haettu Haapaveden maistraatista sosiaaliturvatunnukset mm. verokorttia varten. Näin vältetään kuljetusjärjestelyitä.

Sisäministeriölle tehty suora aloite kotouttamislakiuudistukseen. Siinä ehdotettiin pienien kaupunkien mahdollisuutta yhdistää MAMU-opiskelijoiden ja ulkomaalaisopiskelijoiden suomen kielen opiskelu resurssien rationalisoimiseksi sekä kustannushyötyjen maksimoimiseksi.

Opetusministeriö-yhteistyö mm. asumisasiaselvityksen yhteydessä.

Sisäministeriöön kuin myös opetus- ja kulttuuriministeriöön yhteys ja aloite ulkomaalaisen opiskelijan oleskelulupavaatimuksiin 3 kuukautta tai sitä nuoremman negatiivisen HIV-testitodistuksesta.

Oikeusministeriöön aloite, että tälläävät ilmaisen oikeusavun saajille paitsi-kohdan ulkomaalaisopiskelijalle: ilmaisen oikeusavun saamisen ehto on mm. 5000 € pääomatulot eli rahaa tilillä. Ulkomaalaisopiskelijalla pitää olla jossakin kohtaa vuodessa vähintään 6000 € opiskelijan oleskeluluvan hakemiseksi ja jos silloin on jotain sutinaa lakiasioissa, se on ilmaisen oikeusavun saamisen este tai haitta.

Rovaniemen oikeustieteelliseen on lähtenyt aloite opinnäytetyöstä tai projektityöstä, jonka tavoitteena on laatia opas viranomaisille oleskelulupa­an liittyvästä epäselvistä ja monen toimijan ja monen lainkohdan viidakosta selviämiseksi.

Henkilöstö- ja opiskelijakysely

Jo syksyllä 2009 aloiteltu henkilöstölle ja opiskelijoille suunnattu kysely opiskelijatyönä ja opettajan ohjaamana kariutui, siitä viive. Ohjausryhmässä tuli aloite toisenlaiseen lähestymistapaan. KPAMK:n Esko Johsonin kanssa koko KPAMK:ta koskevaa kyselyä suunnitellaan. Kysely järjestettiin KPAMK:n Ylivieskan yksikössä ja siihen tuli yksi vastaus.

Esittäytyminen ja medianäkyvyyden hyväksikäyttö

CCC-hanke on ollut esillä lehtijuttujen ja kolumnin kautta eli hankkeella on ollut medianäkyvyyttä. Samoin Syyskyyntöä -seminaari jälkivaikutuksineen sekä syksyn poliisiluento IM-opiskelijoille yhteistyössä Jokilaaksojen poliisilaitoksen kanssa, järjestelyineen ja jälkivaikutuksineen (liittyy juuri viranomaistoimintaan), tiedottaminen tätä kautta toi hankkeelle julkisuutta, jota on hyvä käyttää entistä tehokkaammin työnantajienkin suuntaan asenneilmaston muokkaamiseksi ja työharjoittelupaikkojen saamiseksi.

5.3.2010 IM-opiskelijat vailla harjoittelupaikkoja Kalajokilaakso

14.9.2010 Ylivieskan sai kohtauspaikan Kaleva

19.8.2010 Kansainväliset lapset Vieskalainen

30.10.2010 Cross Cultural Coordinator avuksi kansainvälisten opiskelijoiden kotoutumisessa Keski-Pohjanmaa Tarinaa tanhuvilta –liite

11.8.2010 Hanke helpottaa vuorovaikutusta Kalajokilaakso

15.9.2010 Kansainvälistä ilmettä Ylivieskaan Kalajokilaakso

2. 12009 Uusi hanke auttaa maahantuli­joita Kymppisanomat

18.11.2009 Englanninkielinen koulutus yhdistää Kalajokilaakso

20.11 2009 Pakolaisten vastaanotto harkintaan Kalajokilaakso

19.11.2009 Työ ja juhlat kotouttavat Keski-Pohjanmaa

19.11.2009 Kotoutuminen on kielestä kiinni Kaleva

26.11.2009 Kansainvälistä kasvua Vieskalainen

Benchmarking

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut käytäntöineen, jotka liittyvät ulkomaalaisopiskelijoihin. Muut ulkomaalaisten integrointiin vaikuttavat tahot, mm. kunnat (kotoutumisstrategiat ja – suunnitelmat) ja ely-keskukset ja -toimistot, toisen asteen oppilaitokset ulkomaalaisopiskelijoineen ja käytäntöineen, muut maahanmuuttajien parissa työskentelevät tahot. Käytännön toimenpiteet ammattikorkeakoulujen lähipiirissä muualla, esim. SEAMK ja OAMK.

Opiskelija-asuminen ja takuuvuokrakäytännöt, selvitys SOA:n Suomen Opiskelija-asuntosäätiön jäsen­ten käytänteistä.

Esitemateriaalit

Tiedotus- ja sähköisen oppaan materiaaleja on valmiina, hanke-esite on tehtynä, päivitettävä ja neljän­nesvuosittain sidosryhmille lähetettävä uutiskirje on valmiina ja esiteltiin ohjausryhmässä. Toisen as­teen tiedotusmateriaali Power Point -esitys on tehtynä.

Toiselle asteelle suunnattu postikortti -tyyppinen esitemateriaali tehtiin KPAMK:n mediapuolen opis­kelijoiden harjoitustyönä, opettaja oli mukana, markkinointiin liittyvä materiaali on vielä keskeneräi­nen.

Oulun Eteläisen alueportaali alustana tiedottamisessa, selvittely päivitysasiasta kesken.

Kouluttautuminen

Leader-hanke – koulutus Nivalassa 30.9.2009

seminaarit Ilona Rauhala Ylivieskatalo Akustiikka 1.10.2009,

Virtuaalisuus opiskelussa YSO 9.11.2009

Maahanmuuttajan kohtaaminen – koulutus Raudaskylän Kristillinen Opisto 1.12.2009

Muuttuva työvoima-seminaari Raahessa 8.12.2009

ESR-hankekoulutus Oulu 3.3.2010

Rahoituspäätöstilanteen esittely

Rieska-Leaderin hankkeelle myönteinen päätös saapui 15.12.2009. Kirsti Oulasmaa sanoi Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskukselta kevään mittaan tulevan päätöksen olevan myönteinen. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus antoi päätöksen hanketuesta 11.10.2010.

Osallistumiset koonti 2009 -2010

2009

- 20.08.2009 MSL Oulu Muutoksessa mukana -hanke
- 24.08. 2009 Raudaskylä KPAMK:n KV- tiimi
- 9.9. 2009 Raudaskylä kv- tiimi
- 1.12. 2009 Raudaskylä Monikulttuurisia kohtaamisia -tapahtuma
- 8.12. 2009 Raahe Muuttuva työelämä -seminaari

2010

- 12.1. 2010 MSL Oulu verkostoitumistilaisuus Päivi Moilanen ja Rita Kovacs mukana
- 4.2.2010 Haapavesi Heino Holappa, toisen asteen luento, lobbaus
- 3.3.2010 ESR-hankekoulutus, Oulu Hotelli Lasaretti, Pirjo Jylhä-Ollila mukana
- 5.3.2010 Nivalan lukio Benjamin Boyake mukana, toisen asteen luento, lobbaus
- 23.3. 2010 Ojala yhtymä Tapani Kiemunki, Pasi Toivonen ja Scanfil Jussi Kukkonen, lobbausta
- 16.4.2010 MSL hotelli Cumulus Verkostoitumistilaisuus, Rita Kovacs mukana.
- 20.4.2010 Haapajärven lukio ja ranskalaiset vaihto-opiskelijat, toisen asteen tiedotus ja lobbaus
- 26.4. 2010 Haapaveden opisto, maahanmuutto- asiamies ohry
- 4.5. 2010 Piippolan käsi ja taideteollinen oppilaitos, toisen asteen tiedotus, lobbaus
- 7.5.2010 Raudaskylä, Teknologia- seminaari
- 21.5. 2010 Sievi Scanfil ja ohry ja Timo Kiema kyydissä
- 2.6. 2010 Sievi kaupunki, Sievin kotouttamisohjelman tekemisen eteneminen Terhi Ahokangas ja lobbaus, asiantuntijakommentti, tiedotus
- 15.6. 2010 Haapajärvi KAM, Pertti Kuosmanen, suunnittelupalaveri kansainväliseen tiedotukseen liittyen
- 2.9. 2010 Spirit –seminaari Tampere
- 7-8.9. 2010 Helsinki Hera- seminaari, Helsingin Yliopisto

- 20.9. 2010 Oulainen, Seutuhallitus, Pakolaisten vastaanotto- esittely, Jukka Koivisto
- 4.10. 2010 Haapavesi ELY- ROAD-CCC, yhteistoiminta- ja suunnittelupalaveri, Moilanen, Jakobsson
- 21.10.2010 ETMU Oulu, samalla OYS
- 22.10. 2010 ETMU Oulu, Ayo Oladipo mukana, samalla OYS, Ayon tulkkaus
- 22.11. 2010 Oulu kaupunginteatteri Suuri maahanmuuttokeskustelu, MSL
- 8.12. 2010 Haapaveden opisto, Jouluaateria, yhteistyöverkostotapaaminen
- 17.12. 2010 Seinäjoki SEAMK – Frami, Päivi Jaakola, Anne Anttiroiko- Takala, Kalajoki, KOKO-matkailu mukana, Helli Kitinoja, Ritva Leppänen SEAMK , Tuula Lahti Frami
-

4.2.d Cross Cultural Coordinator –hankkeen aikataulu

17.8.2009 – 16.8.201, josta tämä väliraportti 17.8.2009-31.12.2010

4.2.e Hankkeen resurssit

Henkilöresurssina projektipäällikkö Maija Korpela

Osaaminen, benchmarking, boundary spanner –osaaminen, organisointikyvyt

Kielitaito sujuva englanti, välttävä saksa, räittävä ruotsi, alkeet venäjä

Verkostot

Markkinointitaidot

Taloudelliset resurssit 125 071 € / 2 vuotta

Aikaresurssi 2 vuotta, 8/2009 – 8/2010

Taloudelliset resurssit Rieska-Leader, Keskipiste-Leader, COPSA, Haapaveden Opiston kannatusyhdistys r.y. Halpa-Halli Ylivieska, Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy

4.2.f Hankkeen toteutuksen organisaatio

Ylivieskan Seutukuntayhdistys ry

4.2.g Hankkeen kustannukset ja rahoitus

Kahden vuoden hankkeen 125 071 € kokonaisbudjetti (5211 €/kk), josta on käytetty 30.9.2010 mennessä maksatushakemuksen mukaan 66 045 €.

4.2.h Raportointi ja seuranta (kokoukset ja ohjausryhmätyöskentely)

10.11.2009

5.2.2010

21.5.2010

26.8.2010

4.11.2010

Ohjausryhmän jäsenet: Asko Ojamäki, 4.11.2010 lähtien Terho Ojanperä , Keijo Nivala (Antti Rahja), Timo Kiema (Jukka Koivisto), Kirsti Oulasmaa(Heidi Pasanen), Päivi Moilanen(16.2.2001 alkaen Rita Kovacs, (Maria Vaittinen)), Riitta Uusivirta (Timo Seppälä), Lena Segler-Heikkilä, Merja Huikari, Sameer Aryal, Maija Korpela

4.2.i Cross Cultural Coordinator –hankkeen toteutusoleutukset ja riskit

SWOT-analyysi CCC-hankkeeseen

Vahvuudet

vahva, toimelias, idearikas, näkemyksellinen, taustatuki, lähtenyt hyvin käyntiin, tarpeeseen, verkosto laajenee ja toimii

Heikkoudet

tehtävä liian monimuotoinen ja vaativa, yhteistyöverkoston sitoutumattomuus, korvaajan / varamiehen puute, keskittyminen liikaa Ylivieskaan koko Oulun Eteläisen alueen kustannuksella, yhden työntekijän voimavarat ja joustaminen,

Mahdollisuudet

CCC-hankkeen avustamana alue ”uuteen nousuun”, laman jälkeen tulee nousukausi mutta ei enää vanhoin eväin, Pohjois-Pohjanmaan näkövinkkelistä Helsinki on kaukana periferiassa, omanarvontunto, verkostoituminen poikkitieteellisesti 10 vuodessa tilanne vakiintunut kaikilta osin, ote säilyy, opiskelijat päteviä toimijoita opiskelijajärjestötoiminta uuteen kukoistukseen paikallistasolla, yrittäsyhteistyö

Uhat

KPAMK lähtee/poistuu, kv-opiskelijat lähtevät /poistuvat ts. koulutus loppuu/siirtyy kotouttaminen epäonnistuu ts. asenneilmasto huono muualta tulleen kannalta, työmahdollisuudet huonot, kansainväliset henkilöt / ryhmät erityisryhmäksi erityisvaatimuksineen, projektipäällikkö sairastuu / poistuu, rahoitus epäonnistuu, väkivaltainen ryöpsähdys

4.3 Yhteistyökumppanit

Ylivieskan Seutukunta ry henkilökuntineen ja työtovereineen
KPAMK ja erityisesti sen Ylivieskan yksikkö henkilökuntineen ja opiskelijoineen, erityisesti IM-opiskelijat, IM-opettajat, Opintotoimisto, infopiste ja Amica -ruokalan henkilökunta
Ylivieskan kaupunki, kirjasto, Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy
Rieska-Leader henkilökuntineen
Palveluntuottajat, pankit, päivittäistavaraliikkeet, erikoisliikkeet, PPO, kirpputorit
viranomaiset, Verotoimisto, Jokilaaksojen Poliisilaitos, Ylivieskan Oikeusaputoimisto
toisen asteen oppilaitokset Ylivieskan Seutukunnassa ja Nivala-Haapajärven Seutukunnassa.
Opetusministeriö, Sisäasiainministeriö, Oikeusministeriö, Ulkoministeriö
SEAMK Helli Kitinoja ja Ritva Leppänen
OAMK Marjo Pääskylä
ELY-keskus Oulu, erityisesti Lucia Jakobsson ja Hanna Määttä
Maaseudun Sivistysliitto sekä Muutoksessa Mukana –hanke, Virpi Harilahti-Juola
R.O.A.D.-hanke Haapaveden Opisto, Päivi Moilanen , maria Vaittinen ja Rita Kovacs
Miia Himanka, Kalajoen kaupunki
SOA:n jäsenet auliine neuvointineen ja kommentteineen

4.4 Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Syyskyyntöä -seminaari 18.11.2009, verkostoituminen ja tiedottaminen alkuun

KPAMK:lle 40 000 € säästö, kun puolalaisopiskelija ei saanut häättöä, ts. sai jäädä jatkamaan opintojaan, koska maksuohjelmaneuvoittelut onnistuivat CCC-hankkeen toteuttamana ja aloitteesta.

Kielteinen oleskelulupapäätös hovioikeudessa, jos päätös sieltä on kielteinen, korkeimpaan oikeuteen. Jos myönteinen, KPAMK:lle toinen 40 000 € säästö. Ennakkotapaus.

Toimintatavat Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy - KPAMK kiinteämmäksi neuvotteluineen ja tiedottamisineen.

Suomen kieli, sen opetus Haapaveden Opisto, kotouttamislakimuutos keväällä 2010

Assa Piste-hanke, ilmainen internetpiste ja kansainvälinen kohtaamispaikka rautatieasemalla

Asennetiedotus ja kansainvälistymiseen kannustaminen toisella asteella Oulun Eteläisen alueella.

Benchmarking-käynti syksyllä 2010 SEAMK ja yhteydenpito OAMK, Marjo Pääskylä

Keskustelutilaisuus KPAMK:n Ylivieskan yksikössä 4.3.2010 ja sen jatkona International club toimintoineen.

Opiskelijalobbaus alueen yrittäjien suuntaan: Ojala-yhtymä ja Scanfil EMS Oy suurimpina.

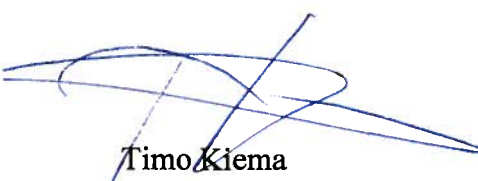
Kotouttamispalvelut ja niiden tärkeys huomattu käytännössä, Opetusministerön työryhmä suosittu­
sineen

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

- Nettipiste pysyväisjärjestelyksi
- KPAMK:n Ylivieskan yksikkö sitoutuu myös opintososiaaliseen työhön ja sitä kautta ulko­
maalaisopiskelijan integroitumiseen seutukuntaan
- KPAMK:n ja alueen yritysten International Club-toiminta pysyväksi päivitetyn versioin
molemmipuoliseksi hyödyksi
- maahanmuuton asiamies-toiminta, pyritään tiedon kokoamiseen tiedotuspisteineen
- konsulttiyritys tms. yrityksille avuksi tilanteeseen, jolloin ulkomaalainen työntekijä saapuu,
integroituminen ja perehdyttäminen
- kartoitus alueen yritysten (koulutus-, osaamis-, resurssi- tms.) tarpeista 10 vuoden aikajän­
teellä
- jatkohanke Basaari, jossa aihealueina (ulkomaalaisen) yrittäjyyden tukeminen ja työharjoit­
telumahdollisuuden parantaminen tuetusti
- ulkomaalaisopiskelijan kotoutumisen ja alueelle integroitumisen edistäminen järjestämällä
palveluja

6. Allekirjoittajat ja päiväys

Ylivieskassa 16.2.2011

Timo Kiema
Seutujohtaja
Ylivieskan Seutukunta ry

Maija Korpela
Projektipäällikkö
Cross Cultural Coordinator -hanke